

TOIMINTAKERTOMUS 2016

1. Yleistä

Helsingin yliopiston lehtorit ry yhdistyksen toimintavuoteen 2016 liittyi monia jäsenten edunvalvontaan ja toimintaan liittyviä tapahtumia. Suurimman haasteen ja huolenaiheen aiheutti maan hallituksen Helsingin yliopiston toiminnan rahoitukseen kohdistama raju säästövelvoite ja sen aiheuttama toiminnan supistamisen suunnittelu. Helsingin yliopistoon kohdistuneet säästötoimet kohdistuivat pääosin hallintohenkilöstöön, mutta myös opetus- ja tutkimushenkilöstöä irtisanottiin ja opettajat joutuivat hoitamaan entistä enemmän myös hallinnollisia tehtäviä. Lehtoriyhdistyksen ja luottamusmiesten toiminta keskittyi henkilöstön tukemiseen ja neuvontaan toiminta- ja tutkintorakenteeltaan uudelleen organisoituvan yliopiston eri tiedekunnissa. Lehtoriyhdistys pyrki vaikuttamaan yliopiston kehittämisstrategiaan paikallisesti kuin myös valtakunnallisesti. Yhtä aikaa yliopistolla käynnistettävä uusi strategiakausi, uusi laitoksettomien tiedekuntien toimintarakennemalli, uusi palveluorganisaatiomalli, uusi suunnitteilla oleva Iso Pyörä-tutkintorakennemalli aiheuttivat paljon työtä yliopiston eri henkilöstöryhmille ja kaikkiin uudistuksiin pyrittiin vaikuttamaan osallistumalla lausunnoin ja osallistumalla luottamustoimien myötä erilaisiin työryhmiin.

Yhdistys osallistui aktiivisesti keskusteluun ja vaikuttamiseen henkilövähennysten minimoimiseksi. Yhdistys valvoi Helsingin yliopiston yhteistoimintasopimuksen mukaista yhteistoiminnan toteutumista sekä yhteistoimintaneuvostossa että tiedekunta-, laitos- ja yksilötasoilla. Helsingin yliopistossa HYL:n jäsenet vaikuttivat myös yliopistokollegion, henkilöstöpoliittisen työryhmän, opettajien työajan kohdentamistyöryhmän ja muiden työryhmien, kuten Ison Pyörän koulutusohjelmien suunnitteluryhmät, aktiivisina jäseninä. Helsingin yliopiston toimintaa ja hallituksen päätöksiä on seurattu yhdistyksessä, kollegiossa ja JUKO:n yhteistoimintaryhmässä yhteistyössä muiden yliopiston akavalaisten järjestöjen kanssa. Lisäksi laitosten ja erillislaitosten yhdistymiset sekä uudet tilajärjestelyt ovat vaatineet yhteistoiminnan periaatteiden noudattamisen valvontaa. Edunvalvonnan tarve laitos- ja tiedekuntatasolla oli ilmeinen, sillä laitostason yhteistoiminta on hakenut monissa uudistusprosesseissa edelleen uutta muotoaan. Uuden toimintarakenteen mukaisissa laitoksettomissa tiedekunnissa henkilöstön asemaa ja vaikuttamismahdollisuuksia tulee entistä enemmän nostaa esille ja valvoa.

Palkkausjärjestelmän ja yliopiston neliportaisen uramallin toteuttamisen seuranta on ollut osa yhdistyksen edunvalvonnallista toimintaa, jossa HYL on YLL:n tavoitteita tukien pyrkinyt opettajan uramallin kehittämiseen ja opetusansioiden näkyvyyden edistämiseen mm. palkkauksessa. Lisäksi on seurattu ja pyritty vaikuttamaan OAJ/YLL:n kautta vuonna 2017 alkavan yliopistojen uuden rahoitusmallin suunnitteluun. Yhdistyksen edustajat ovat valvoneet jäsenten etua JUKO:n paikoilla eri YPJ-prosessia toteuttavissa ja ohjaavissa elimissä. Vaikka YPJ on ollut jo käytössä useita vuosia, niin edelleen Helsingin yliopistossa on takuupalkkaisia työntekijöitä eikä palkkakehitys ole edennyt toiveiden mukaan. Palkkapolitiittista edunvalvontatyötä on tehty paikallistasolla YPJ-arviointiryhmässä ja tavoitteena parempien tulosten saamiseksi on terävöittää sitä myös liittotason tulevissa TES-neuvotteluissa. Nykyinen työehtosopimus solmittiin huhtikuussa 2014, ja se on voimassa 1.4.2014 – 31.1.2017. Sopimuskauden ensimmäinen jakso oli 1.4.2014 – 31.1.2016, jonka aikana oli kaksi palkankorotusajankohtaa, 1.8.2014 ja 1.8.2015. Opetushenkilöstön palkkakehitystä on seurattu valtakunnallisten tilastointien ja YLL:n tekemän kyselyn kautta ja Helsingin yliopistoa koskevat asiat on otettu esille luottamusmiesten toimesta

yliopiston henkilöstöjohdon kanssa sekä arviointiryhmässä, tosin luottamusmiesten ja henkilöstöjohdon tapaamiset harvenivat valitettavalla tavalla syksyllä 2016.

HYL on ilmoittanut huomionsa palkkakehityksestä, tuntiopettajien heikosta asemasta ja yliopistossa opettavien uramallista HY:lle, YLL:lle, OAJ:lle ja JUKO:lle jatkoneuvotteluja ja valtakunnallista seurantaa varten. Yliopisto-opettajan tehtävänimikettä on käytetty rekrytoinnissa säästösyistä rehtorin 2010 antaman ohjeistuksen vastaisesti ja yliopisto-opettajien tehtävien vaatitasojen määrityksessä YPJ-kartan edellyttämälle itsenäistä opetustehtävää suorittavan yliopisto-opettajan vaatitasolle on kokoajan runsaasti edunvalvontatyötä. Edunvalvontatyötä on samoin aiheuttanut myös luottamusmiesten ajankäyttöön liittyvä keskushallinnon ohjeistus esimiehille. Yhdistys kommentoi tehtävien vaativuuden kuvauksia koskeviin paikallisiin ohjeisiin.

Määräaikaisten työsuhteiden tarkastelu on ollut käynnissä. Helsingin yliopistossa on seurattu ketjuttamistapauksia ja pyydetty työnantajaselvityksiä sekä toimittu pitkään määräaikaissa työsuhteissa työskennelleiden henkilöiden tehtävien vakinaistamisen puolesta, ja onnistuttukin.

Kokonaistyöajan ja siihen liittyvän työsuunnitelman käyttö ei vielä ole kaikkialla asianmukaista. Ongelmat ovat jopa entistä ajankohtaisempia, koska henkilökohtaisen suoriutumisen arviointi on sidottu juuri työsuunnitelmaan ja sen toteutumiseen. Helsingin yliopistossa on käytössä Sole-Tm-järjestelmä, jonka soveltumattomuutta on kritisoitu kaikissa kokonaistyöajan piiriin kuuluvissa henkilöstöryhmissä. Lisäksi uuden TES:n mukaisissa tuntiopetuksen palkkioperusteissa on ollut selviteltävää paikallistason tulkinnoissa.

Hyl:n edustus yliopiston kollegiossa on taannut suoran yhteyden päätöksentekoon sekä uuden yliopistostrategian muodostamiseen. Helsingin yliopistokollegio teki esityksen kollegion aseman vahvistamisesta ja yliopistolain uudistamisesta. Yliopiston hallitukseen kuuluvat yliopiston sisäiset jäsenet ovat olleet JUKO ry:n yhteistyöryhmässä mukana ja tiedottaneet hallituksen päätöksistä ja niiden valmistelusta. Lisäksi yliopiston hallitus tapasi henkilöstöjärjestöjen edustajia ja kuuli suoraan henkilöstön näkökantoja ja huolenaiheita mm. yt-prosesseihin liittyen. Tiedekunta- ja laitostasolla lehtoriyhdistysten edustajat ja luottamusmiehet ovat olleet mukana seuraamassa ja kehittämässä laitos- ja tiedekuntatason strategista toimintaa.

Normaalikoulujen opettajien edustaja on ollut hallituksen kokouksissa asiantuntijajäsenenä. Erityisesti kollegiotyöskentelyn ja uuden hallituksen työskentelyn ja JUKO:n yhteistyöryhmän yhteydessä on yhteistyö Tieteentekijöiden liiton, LAL:n, Professoriliiton ja muiden akavalaisten yhdistysten kanssa ollut hyvää ja sujuvaa. Sopimusneuvottelujen ja työsuojeluvaaalien järjestämisen puitteissa jukolaisten yhteistyö Pardian ja JHL:n kanssa on ollut myös erittäin sujuvaa. Tieteentekijät ja Luonnontieteen akateemiset ovat edelleen tärkeimmät yhteistyökumppanit yliopiston sisällä. Pääkaupunkiseudun YLL-yhdistys (PSYLL) on pääkaupunkiseudun yliopistojen yhteistyön ja keskustelun keskeinen foorumi. HYL on osallistunut edelleen aktiivisesti PSYLL:n toimintaan ja osallistunut aktiivisesti Pääkaupunkiseudun OAJ:n alueyhdistyksen toimintaan.

2. Jäsenistö ja viestintä

HYL ry:n hallituksen jäsenten ja varajäsenten lisäksi yhteysopettajina ovat aktiivisesti toimineet seuraavat HYL ry:n jäsenet: Seija Karppinen, Hartmut Lenk, Johanna Manner-Kivipuro, Lauri Nikkola, Marja Nurmilaakso ja Sinikka Rusanen. Yhteysopettajat pitävät yhteyttä jäseniin kampus-, tiedekunta- ja laitostasolla. Jäsenhankintaa on tehostettu ja jäseneksi voi liittyä nyt myös netin kautta. Marraskuun lopulla 2016 järjestettiin HYL on the Road kierros Keskusta-kampuksen eri rakennusten aulatiloiissa, joissa lehtoriyhdistys tarjoili jouluglögiä ja keräsi tunnelmia yliopiston

henkilöstöltä ja opiskelijoilta fläppitaululle teemalla: Mitä kuuluu ja miten voit? Kuulumiset ja terveiset toimitettiin joulukuussa 2016 yliopiston rehtorin kautta yliopiston johdolle tiedoksi. Yhdistyksen jäsenmäärä on tällä hetkellä 276. Jäsensihteerinä on toiminut Juha Eskelinen. Yhdistyksen sähköpostilista on toiminut tehokkaana yhteydenpidon välineenä, jonka kautta tietoa on kulkenut niin jäsenille kuin yhdistyksen toimijoille (mm. YLL ry:n puheenjohtajan Seppo Sainion ja HYL ry:n puheenjohtajan ja Jukon pääluottamusmiehen säännölliset viestit). HYL:n jäsenkuntaan liittyviä ajankohtaisia asioita on voinut seurata myös HYL:n uusituilla kotisivuilla <http://yll.fi/helsinki/>

sekä uudella aktiivisella HYL:n Facebook-sivustolla:

<https://www.facebook.com/yllhyl/>

Uutena aiheena ovat olleet yhdistyksen sihteerin toimittamat yhdistysaktiivitarinat, joita on julkaistu yhdistyksen kotisivuilla ja fb-sivuston kautta vuonna 2016 kolmen lehtorin henkilökuvan ja haastattelun muodossa.

3. Yhdistyksen kokoukset ja jäsentilaisuudet

HYL:n hallitus kokoontui varsinaisen vuosikokouksen lisäksi yksitoista kertaa 26.1.; 1.3.; 15.3.; 12.4.; 3.5.; 25.5.; 30.8.; 20.9.; 18.10.; 8.11. ja 7.12. HYL:n hallitus piti kevätkokouksen 25.5. hyvinvointiteemalla jonka yhteydessä tehtiin luontoretki Lonnan saarelle. Hallitus, luottamusmiehet ja yhteysopettajat kokoontuivat tulevaisuusseminaariin 30.8. Suomenlinnaan pohtimaan yliopistossa käynnissä olevia uudistuksia ja muita ajankohtaisia asioita. Yhdistyksen varsinainen vuosikokous pidettiin 1.3.2016. Yhdistys järjesti jäsenistölleen 20.9. jäsenillan sekä 5.10. Maailman opettajienpäivän aamiaistapaamisen Kluuvin Fazerilla. Jäsenistön pikkujoulua vietettiin 7. joulukuuta 2016. HYL:n jäsenet osallistuivat myös PSYLL:n järjestämään tuntiopettajuutta käsittelevään jäsentapahtumaan 23.3. Taideyliopiston tiloissa sekä 11.10. Mindfulness-iltaan Helsingin yliopistossa.

Mielenilmaus 27.1.2016

HYL osallistui muiden HY:n henkilöstöjärjestöjen yhdistysten kanssa maan hallituksen yliopistoihin kohdistuneita säästöjä ja niistä aiheutuneita irtisanomisista vastaan järjestettyyn kynttilämielenilmaukseen 27.1.2016. Tapahtuma sai myös mediajulkisuutta.

4. Hallitus

Hallituksen varsinaisina jäseninä ovat 24.2.2015 vuosikokouksessa valittuina toimineet Juha Eskelinen (jäsensihteerinä), Pia Mänttari (rahastonhoitaja), Kauko Komulainen (varapuheenjohtaja), Ari Poutiainen (lakkopäällikkö), Suvi Punkkinen (sihteerinä), Inkeri Ruokonen (puheenjohtaja) ja sekä varajäseninä Mike Garant, Liisa Hakala, Anna-Leena Koivusalo, Heidi Mäkäläinen, Sari Päivärinne ja Päivi Sihvonen. Asiantuntijajäsenenä hallituksen kokouksiin on osallistunut Normaalikoulujen lehtoriedustaja Marja K. Martikainen. Hallituksen toimintaan ovat osallistuneet myös luottamusmiehet, varaluottamusmiehet ja yhteysopettajat. Hallituksen kokoukset ovat olleet kaikille jäsenille avoimia tilaisuuksia.

5. Toiminnantarkastajat

Varsinaisina toiminnantarkastajina ovat toimineet Leena Syvähuoko ja Elise Miettinen, varalla Hartmut Lenk ja Anita Virtanen.

6. Luottamusmiehet

Luottamusmieskaudella 1.1.2015 - 31.12.2016 pääluottamusmiehenä on toiminut Seppo Sainio, luottamusmiehinä toimivat Juha Eskelinen, Anita Virtanen ja Ari Poutiainen ja varaluottamusmiehinä Julia Ekman, Liisa Suomela ja Liisa Hakala.

7. Luottamustoimet yhdistyksessä

Yliopistojen opetusalan liitto YLL:n hallitus: puheenjohtaja Seppo Sainio, jäsen Inkeri Ruokonen, varajäsen Ari Poutiainen.

OAJ:n valtuusto: Pia Mänttari

OAJ Pääkaupunkiseutu ry:n hallitus: jäsen, 2.varapuheenjohtaja ja YLL jaoston puheenjohtaja Pia Mänttari.

OAJ:n hallitus: jäsen Seppo Sainio

OAJ:n opettajakoulutustyöryhmä: pj. Seppo Sainio, jäsen/varajäsen Inkeri Ruokonen

OAJ:n koulutuspoliittinen työryhmä: jäsen Inkeri Ruokonen

HY:n JUKO:n yhteistyöryhmä: jäsenenä Inkeri Ruokonen, Seppo Sainio

HY:n henkilöstöpoliittinen työryhmä: Pia Mänttari, varajäsen

HY:n keskusvaalilautakunta: jäsen Inkeri Ruokonen

Pääkaupunkiseudun PSYLL-yhdistyksen hallitus: puheenjohtaja Pia Mänttari, jäsenet Inkeri Ruokonen, Suvi Punkkinen ja Ari Poutiainen sekä asiantuntijajäsenenä YLL:n puheenjohtaja Seppo Sainio.

8. Yliopistojen opetusalan liitto YLL

Yhdistyksen painoarvo on ollut merkittävä. Pääluottamusmies Seppo Sainio on toiminut YLL:n hallituksen puheenjohtajana. Vuonna 2015 myös YLL:n toiminta on keskittynyt mm. palkkausjärjestelmän valvontaan, neuvotteluihin ja käytänteiden seurantaan. YLL on vaikuttanut myös niihin lausuntoihin, joita OAJ on antanut yliopistoja koskevista erilaisista ehdotuksista ja muistioista. OAJ:n Korkeakoulupäivään 18.3.2016, Yliopistopäiville 13.–14.11. 2016 ja YLL:n muuhun yhteysopettaja-, puheenjohtaja- ja luottamusmieskoulutukseen on osallistunut runsaasti yhdistyksemme jäseniä.

9. Lausunnot ja kannanotot

Varsinaisia lausuntopyyntöjä ei ole ollut.

HYL:n edustajat ovat olleet muokkaamassa ja antamassa lausuntoja kaikista paikallistasolla tehdyistä sopimuksista. HYL:n edustajat ovat olleet yliopisto-, tiedekunta- laitos- ja kollegiotasolla kommentoimassa ja suunnittelemassa yliopiston strategiaa vuosille 2017–20. Yhdistys on myös ollut muokkaamassa kaikkia YLL/OAJ:n antamia lausuntoja ja kannanottoja yliopistoja ja yleistä koulutuspolitiikkaa koskien.